

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

THE STRATEGY FOR ADMINISTRATION DEVELOPMENT OF SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 15 AND 16

ต่วนปาตีฮะ หัวเมือง¹, ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์², ผศ.ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เชนอักษร³

Tuanpateehah Huameuang,¹ Prasert Inttarak,² Maj.Nopadol Chenaksara³

¹ นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

² ที่ปรึกษาหลัก หัวหน้าภาคการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

³ ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

Received : April 10,2018

Revised : June 5,2018

Accepted : August 6,2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 2) เพื่อทราบแนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) การ วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 โดย การดำเนินการวิจัย 2) แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษา 57 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานแผน และ ครู รวม 228 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาผู้นำในการบริหารจัดการโรงเรียน 2) การส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียน การสอน 3) การส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

5) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพองค์กร 6) การจัดการเครือข่ายและการประชาสัมพันธ์ 7) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 8) การพัฒนาทักษะทางภาษาและอาชีพ 9) การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และ 10) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ 351 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 110 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 21 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 54 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูสอน ประกอบด้วย 76 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย 90 แนวทาง

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การพัฒนา, การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the components of the secondary school administration under Office of Secondary Educational Service Area 15 and 16. 2) the guidelines and strategies for administration development of secondary schools under Office of Secondary Educational Service Area 15 and 16. The research procedures consisted of 2 steps as follows: 1) analysis the components of the secondary school administration development of secondary school under Office of Secondary Educational Service area 15 and 16, 2) develop the guidelines and strategies for administration development of secondary schools under Office of Secondary Educational Service Area 15 and 16. The samples were 57 secondary schools. The respondents were administrators or vice administrators, chief academic teachers, master planner and teachers, totally 228 persons. The instruments for collecting the data were semi-structure interview and questionnaires. The statistics used for analyzing the data were percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. There were 10 components of the administration development of secondary schools under The Office of Secondary Educational Service Area 15 and 16 namely: 1) Leadership Development in School Management 2) Promotion of Technology for Teaching and Learning 3) Promotion of Spirituality of Teachers 4) Development of Staff Participation to Improve Quality of Education 5) Technology Development for Enterprise Quality 6) Network Management and Public Relations 7) Developing learners' quality 8) Developing language and career skills 9) Developing teachers as professional teachers and 10) Building relationships with the community

2. There were 351 guidelines and 5 strategies for development of secondary schools administration development of secondary schools under the Office of Secondary Educational Service Area 15 and 16 namely: 1) Development in School Management composed of 110 guidelines 2) Promotion of Technology for Teaching and Learning composed of 21 guidelines 3) Developing learners' quality composed of 54 guidelines 4) Development of Spirituality of Teachers composed of 76 guidelines 5) Building relationships with the community composed of 90 guidelines

Keywords : The Strategy of Administration, Development of Secondary School

ภูมิหลัง

สถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนรู้ที่จะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญความท้าทายของกระแสปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ สถิติปัญญาและความสามารถของคน การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ศักยภาพจึงจำเป็นในการพัฒนา ศักยภาพอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหาเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข [1] การพัฒนาสถานศึกษาของไทยให้มีคุณภาพและการบริหารจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสถานศึกษาของไทยมีคุณภาพและประสิทธิภาพ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนและกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำรงอย่างยั่งยืน คุณภาพเป็นกลไกในการขับเคลื่อน จึงได้กำหนดให้มีสาระบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาไทยโดยกำหนดไว้ในคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากรต่างๆ การมีส่วนร่วมทั้งมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐและการสนับสนุนจากรัฐ บุคคล และองค์กรต่างๆ โดยร่วมจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของบริบทพื้นที่หรือท้องถิ่น [2] โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ซึ่งจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบในทุกด้าน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงหลักศาสนาเข้ากับวิชาสามัญและวิชาชีพ ที่ยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นศูนย์กลางโดยให้มีการบริหารจัดการลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากที่อื่น [3] ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง เพราะการศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยี สารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมทำหายนต่อการจัดการศึกษา เพราะได้ เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมาก โดยให้รับรู้มากขึ้นและการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น โดยเฉพาะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่ง

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักและเป็นหน่วยปฏิบัติที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดในอันที่จะทำหน้าที่ให้การปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บรรลุเป้าหมาย ผู้เรียนมีคุณภาพได้รับการบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียมและเป็นธรรม สถานศึกษาจึงต้องมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล มีศักยภาพรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากรัฐได้อย่างแท้จริงทั้งด้านการบริหาร วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป จากความสำคัญและความจำเป็นของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ต้องนำไปสู่การพัฒนา

คุณภาพของการศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์และแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จ [4] และหากผู้บริหารโรงเรียนรู้และเข้าใจถึงรูปแบบและกระบวนการบริหารการศึกษา จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อความร่วมมือและความสำเร็จในการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมาย

โรงเรียนมัธยมศึกษาได้พยายามดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาในหลายๆ รูปแบบและหาแนวทางและยุทธศาสตร์พัฒนาซึ่งเห็นความสำคัญในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อให้องค์การมีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารที่มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ทุกด้าน เกิดผลสัมฤทธิ์ และผลลัพธ์เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน สังคม ชุมชน เป็นที่น่าเชื่อถือ และประโยชน์ที่ได้รับคือจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจถึงยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16
2. เพื่อศึกษาแนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

ข้อคำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 เป็นพหุองค์ประกอบ
2. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้น ดังนี้
ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1.1 ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร วรรณกรรม การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ
- 1.2 ศึกษา วิเคราะห์ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

1.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 โดยเลือกแบบเจาะจง (purposive method)

1.5 นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรม งานวิจัย และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์ (content synthesis) เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

1.6 ร่างตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

1.7 นำตัวแปรที่ได้ มาสร้างตารางวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปร

1.8 ส่งตารางวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปรให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการวิเคราะห์และคัดกรองตัวแปรการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

1.9 สรุปตารางวิเคราะห์ตัวแปร และทำการคัดเลือกตัวแปรที่เหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม,

1.10 สร้างแบบสอบถามจากข้อคำถามที่ได้จากการวิเคราะห์คัดกรองตัวแปรที่มีความเหมาะสม

1.11 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้อง ความครอบคลุมโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) [5] คัดเลือกที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และให้คำแนะนำในสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามวิธีการวิเคราะห์ของ Rovinelli and Hambleton [6] ซึ่งได้มีการกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+ 1 แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นหลักของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นหลักของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

- 1 แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับประเด็นหลักของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

1.12 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 จำนวน 8 โรงเรียน ละ 4 คน รวมจำนวน 32 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เพื่อศึกษาการนำไปใช้และศึกษาความเป็นไปได้ของเครื่องมือว่าจะสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ได้มากน้อยเพียงใด โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) [7] ซึ่งมีเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้องไม่ต่ำกว่า .70 จึงเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.965 และสามารถนำไปใช้ได้

1.13 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน โดยยึดตามบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษาและเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับของสถานศึกษานั้นๆ จำแนกเป็นผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานแผน และครู รวมจำนวนทั้งสิ้น 252 คน

1.14 วิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้คำสั่งให้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Factor Analysis ในรูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีหาองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และนำองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigenvalue) เท่ากับหรือมากกว่า 1 ไปใช้หมุนแกนออร์โธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีวารีแมกซ์ (Varimax) เพื่อหาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกข้อคำถาม (ตัวแปร) ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องมีอย่างน้อย 3 ตัวแปรขึ้นไป จึงถือว่าเป็น 1 องค์ประกอบ [8]

1.15 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor Analysis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

ขั้นที่ 2 แนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 14 คน

2.2 ติดต่อประสานงานเพื่อนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่เพื่อส่งแบบสนทนากลุ่ม ด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ พร้อมนัดทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ไปยังผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 14 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้อ่านก่อนสนทนากลุ่ม

2.4 ผู้วิจัยเดินทางไป ด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมาย ตามกรอบประเด็นข้อคำถามของแบบการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องบันทึกเทปประกอบการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกข้อมูล

2.5 นำองค์ประกอบที่ได้มาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 โดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 14 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยอ้อมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 นำแนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.6 หลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อหาคำตอบและสรุปผลการวิจัยเมื่อสนทนาเสร็จสิ้นรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

2.7 สรุปงานวิจัยโดยนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ผลการวิจัยพบ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาผู้นำในการบริหารจัดการ 2) การส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

3) การส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพองค์กร 6) การจัดการเครือข่ายและการประชาสัมพันธ์ 7) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 8) การพัฒนาทักษะทางภาษาและอาชีพ 9) การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และ 10) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 นำแนวทาง 351 แนวทาง มาจัดลำดับความสำคัญและจัดกลุ่มใหม่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 14 คน ได้ 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนากิจการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 110 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 21 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 54 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนาจิตวิญญาณของความเป็นครู ประกอบด้วย 76 แนวทาง ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย 90 แนวทาง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 และสามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปราย 2 ประเด็น 1) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากมากไปหาน้อย คือ ได้แก่ 1) การพัฒนาผู้นำในการบริหารจัดการ 2) การส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพองค์กร 6) การจัดการเครือข่ายและการประชาสัมพันธ์ 7) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 8) การพัฒนาทักษะทางภาษาและอาชีพ 9) การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และ 10) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ต้องมีแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและก้าวสู่มาตรฐานสากล ในยุคศตวรรษที่ 21 และโดยเฉพาะเป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะ บริบทที่แตกต่างซึ่งอาศัยความละเอียดอ่อนในการบริหาร ฐิโนเชิงลึกเพื่อพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ [9] โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องตามนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550-พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกลยุทธ์ด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน คือ การพัฒนากิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 จะต้องวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากรต่างๆ

การมีส่วนร่วมที่มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐและการสนับสนุนจากรัฐ บุคคล และองค์กรต่างๆ โดยร่วมจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของบริบทพื้นที่หรือท้องถิ่น ดังนั้น การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง เพราะการศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยี ที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยี สารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมท้าทายต่อการจัดการศึกษา เพราะได้ เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมากโดยให้รับรู้มากขึ้นและการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น สอดคล้องกับชูเกียรติ วิเศษเสนา [10] ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า 1 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่มาตรฐานสากล ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการสอน การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล และการจบหลักสูตร 2 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่มาตรฐานสากล ด้านพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบสนับสนุน องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากล คือ ระบบคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) โดยมีองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลลัพธ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพิณสุดา สิริรังศรี [11] ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการทั้งที่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ด้านความพร้อมของสถานศึกษายังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กในชนบททั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ความรู้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน และเครือข่ายเทคโนโลยี ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและนโยบายการบริหารจัดการจากส่วนกลางส่งไปยังสถานศึกษายังเป็นรูปแบบเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ทั้งด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล และงบประมาณ ส่งผลกระทบต่อปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านบริบท ขนาด และความพร้อมดังกล่าวข้างต้น เพื่อแก้ปัญหาทางการบริหารดังกล่าวพบว่า สถานศึกษาภายใต้การกำกับสนับสนุนของต้นสังกัดมีการบริหารจัดการทั้งรูปแบบมีส่วนร่วมของชุมชน รูปแบบเครือข่าย รูปแบบพี่เลี้ยง และรูปแบบแม่ข่ายและลูกข่าย รวมทั้งสถานศึกษาในกำกับของรัฐ ในกรณี พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นฐานสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่นำไปสู่ความสำเร็จทั้งในเมืองและชนบท ทั้งที่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ดังนั้นองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยของนักการศึกษา

2. แนวทางและยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า แนวทางและยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

2.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 โดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 14 คน พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วย 351 แนวทาง

2.2 นำแนวทางจากข้อที่ 2.1 มาจัดลำดับความสำคัญและจัดกลุ่มเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 จากการวิเคราะห์ข้อมูลของโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

(Content Analysis) พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1. การพัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาจิตวิญญาณของความเป็นครู ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ และจะสำเร็จได้ก็ต้องด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับกับความท้าทายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ 21 และการเป็นไทยแลนด์ 4.0 ดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการการมีทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุง จักรบัง [12] ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียน ขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตาม 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ 1) การพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ 2) การพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา 3) การเสริมสร้างความพร้อม และความเข้มแข็งของโรงเรียน 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา โดยมีรูปแบบ คือ การพัฒนาคนในด้านความชำนาญในทักษะด้านสารสนเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และพัฒนาโครงสร้างการทำงานที่เหมาะสม การพัฒนาระบบงานในด้านการผลิตสื่อ การใช้แผนการ สอนคนละชั้น การนิเทศ และการส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม การมีส่วนร่วมในด้านเครือข่ายชุมชน และทรัพยากร และการเสริมสร้างศักยภาพในด้านการหมุนเวียนการสอนของครู หมุนเวียนสถานที่ และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก 4 ด้าน คือ คุณภาพครู คุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพ นักเรียน และคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรพงศ์ ตริเทพา [13] ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษขอนิคม: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร." ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนกรณีศึกษามีประวัติและความเป็นมาแบ่งได้ 3 ยุค คือ ยุคก่อตั้ง ยุคพัฒนาและ ยุคปัจจุบัน 2. โรงเรียนกรณีศึกษามียุทธศาสตร์การบริหาร 7 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การพัฒนาองค์การและบุคลากร 2) การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้และระบบเครือข่ายสารสนเทศ 4) การสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนและครู 5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในทุกเครือข่าย 6) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติและ 7) ยุทธศาสตร์โรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่ และพบว่าโรงเรียนกรณีศึกษา ได้บริหารยุทธศาสตร์โดยใช้ 4 หลัก คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักธรรมาภิบาลและ 4) หลักการประชาสัมพันธ์ที่ดี 3. โรงเรียนกรณีศึกษากำหนดโครงสร้างการบริหารเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มงานมีรองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการ 1 คน ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลติดตามงานแต่ละกลุ่มงานมีการกำหนดภาระงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และผู้รับผิดชอบชัดเจน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู มูลนิธิ และเครือข่ายผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของโรงเรียน 4. โรงเรียนกรณีศึกษามีวัฒนธรรมองค์การ 4 ประการ คือ 1) วัฒนธรรมการมีส่วนร่วม 2) วัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม 3) วัฒนธรรมที่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 4) วัฒนธรรมการทำงานแบบพี่น้อง 5. โรงเรียนกรณีศึกษามีปัญหาในการบริหารและแนวทางแก้ปัญหาของโรงเรียน ดังนี้ คือ 1) จำนวนนักเรียนที่มากเกินไป แก้ปัญหาโดยบริหารจัดการแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่และมีการกระจายอำนาจการบริหาร 2) บุคลากรไม่เพียงพอ แก้ปัญหาโดย

การจ้างครูที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ 3) งบประมาณไม่เพียงพอ แก้ปัญหาโดยการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน 4) ความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้ปกครอง นักเรียน และครู แก้ปัญหาโดยชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ให้ทุกส่วนเข้าใจตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับสุดาลักษณ์ นุปาดา [14] ได้วิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านการสร้างเครือข่าย และด้านความรับผิดชอบ โดย ภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยรวมเน้นการมีอำนาจตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีแบบแผน มีขั้นตอนในการดำเนินงานชัดเจน มีอิสระในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถ บริหารจัดการโรงเรียนโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดให้บุคลากร ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบการดำเนินงานของโรงเรียน มีระบบประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมินภายนอก ปัญหา ส่วนใหญ่ พบว่า ผู้บริหารยังไม่กระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังครูทุกระดับในโรงเรียน การขาดแคลนงบประมาณ ครูและ บุคลากรมีจำนวนน้อยและมีการระงวนมาก ครูย้ายบ่อยทำให้งานที่มอบหมายและรับผิดชอบไม่ต่อเนื่อง และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาน้อย โดยมีแนวทางพัฒนา ดังนี้ สร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมอบอำนาจการตัดสินใจให้กับครูทุกระดับในโรงเรียน การระดมทรัพยากร การสร้างความตระหนักด้านความ รับผิดชอบ ให้กับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการศึกษา เช่น โรงเรียนคู่พัฒนา และปราชญ์ชาวบ้าน 2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มี 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการกระจายอำนาจ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการตนเอง ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเครือข่าย และ ยุทธศาสตร์ด้านความรับผิดชอบต่อ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ด้านการกระจายอำนาจ มี 10 มาตรการ โดยเน้น มาตรการ ออกแบบโครงสร้างการบริหารงานที่มีความคล่องตัว ไม่ซับซ้อน ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำและเป็นผู้นำแห่ง การเปลี่ยนแปลง และการมอบอำนาจการตัดสินใจเป็นลำดับขั้น ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการตนเอง มี 10 มาตรการ โดยเน้นมาตรการ พัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพ มีระบบสารสนเทศชัดเจนเป็นปัจจุบัน และมีหลักสูตรที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเครือข่าย มี 13 มาตรการ โดยเน้นมาตรการ การสำรวจสภาพความต้องการในการจัดการศึกษา สร้างความตระหนักด้านการศึกษาให้กับผู้ปกครอง และประสานความร่วมมือกับองค์กรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อจัดการศึกษาที่ทันสมัย และยุทธศาสตร์ด้านความรับผิดชอบต่อ มี 10 มาตรการ โดยเน้นมาตรการ การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดระบบการทำงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้เพื่อสร้างความศรัทธาให้กับชุมชน และการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมให้ครูและบุคลากรได้ปฏิบัติร่วมกัน และคู่มือการใช้ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย บทนำ องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ แนวทางการนำยุทธศาสตร์ไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 พบว่า องค์ประกอบและยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุง การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

ควรมุ่งงานวิจัยครั้งนี้มาประยุกต์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่หรือขนาด สถานศึกษาจะได้แนวทางในการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นหัวหน้าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จ เพราะ นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังเป็นจุดเชื่อมของนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้มาร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผล

2. ผู้บริหารหน่วยต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรมุ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปศึกษาใน แต่ละรายละเอียดขององค์ประกอบ 1) การพัฒนาผู้นำในการบริหารจัดการ 2) การส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพองค์กร 6) การจัดการเครือข่ายและการประชาสัมพันธ์ 7) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 8) การพัฒนาทักษะทางภาษาและอาชีพ 9) การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และ 10) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาควรให้ความสำคัญและนำรูปแบบไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะตามแนวทางยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านการสอนที่เป็นเลิศ 2. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการที่ดี 3. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านความคิดในแง่บวก 4. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 5. ผู้บริหารควรมีนวัตกรรมใหม่ๆ ในการบริหาร 6. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีความรอบรู้ 7. ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับชุมชน 8. โรงเรียนควรมีการกำหนดภารกิจ เป้าหมายและวิธีดำเนินการของสถานศึกษาให้ชัดเจน 9. โรงเรียนควรมีการจัดการศึกษาที่ทันสมัย 10. โรงเรียนควรพัฒนาระบบ การวัดและประเมินผล 11. โรงเรียนควรมีการจัดระบบการทำงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ 12. โรงเรียนควรมีระบบประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมินภายนอก 13. โรงเรียนควรพัฒนาการจบหลักสูตรมัธยมศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษา 14. โรงเรียนควรพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. โรงเรียนควรพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 2. โรงเรียนควรเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3. โรงเรียนควรจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน 4. โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ 5. โรงเรียนควรพัฒนาครู นักเรียนให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยี 7. โรงเรียนควรมีการจัดการความรู้มุ่งผลลัพธ์ 8. โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล 9. โรงเรียนควรยกย่องชมเชยนักเรียนดี มีคุณธรรม จริยธรรม 10. โรงเรียนควรเป็นแบบอย่างให้ความช่วยเหลือชุมชนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน

3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจิตวิญญาณของความเป็นครู ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. ครูและบุคลากรควรมีจิตทุ่มเท เสียสละ มุ่งคุณภาพอย่างจริงจัง 2. โรงเรียนควรมุ่งเน้นพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูให้ยึดมั่นในจรรยาบรรณ 3. โรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์ร่วมกัน 4. ครูและบุคลากรควรมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา 5. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ดี 6. โรงเรียนควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 7. โรงเรียนควรสร้างความตระหนักด้านความรับผิดชอบต่อให้กับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. โรงเรียนควรพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนมีความรู้คู่ความดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 2. ครูควรพัฒนาระบบการการจัดการเรียนการสอน ทั้งแผนการสอน เทคนิค วิธีการสอน สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน 3. ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ วัฒนธรรมประเพณีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. ครูควรจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. โรงเรียนควรมีการบริการวิชาชีพต่อชุมชน/สังคม โดยยึดความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นตัวกำหนดในการจัดทำกิจกรรม/โครงการ 2. โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสถานประกอบการ โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 3. โรงเรียนควรดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน 4. โรงเรียนควรพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5. โรงเรียนควรสร้างความตระหนักด้านการศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชน 6. โรงเรียนควรมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและให้บริการด้านวิชาการแก่ชุมชน 7. โรงเรียนควรส่งเสริมให้เอกชนและทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมจัดและสนับสนุนการศึกษามากขึ้นเพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการประชาชนในพื้นที่ 8. โรงเรียนควรสร้างความศรัทธาให้กับผู้ปกครองและชุมชน 9. โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16 ได้ศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการพัฒนางานวิจัยในรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 และ 16

2. ควรมีการวิจัยแต่ละองค์ประกอบทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควรมีการวิจัยรูปแบบการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรินทวาทกรภาพพิมพ์.
- [2] _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรินทวาทกรภาพพิมพ์.
- [3] สำนักงานเลขาธิการ. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

- [4] ชัดติยา ด้วงสำราญ. (2554). “รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- [6] Rovinelli, R.J., & Hambleton, R.K. (1990). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. Dutch Journal of Educational Research.
- [7] Lee J Cronbach. (1990). *Essential of Psychological Test*. 4thed. New York: Harper & Row.
- [8] สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). *เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (คู่มือสำหรับนักวิจัยและนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก)*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: หจก. สามลดา.
- [9] เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- [10] ชูเกียรติ วิเศษเสนา. (2556). “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่มาตรฐานสากล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- [11] พิณสุดา สิริรังศรี. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- [12] จรุง จับบัง. (2555). “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [13] เพชรพงศ์ ตริเทพา. (2557). “ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษยอดนิยม: กรณีศึกษาโรงเรียน แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [14] สูดาลักษณ์ บุปผาดา. (2558). “ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.